

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 06249

IDISHE MELODYES [HEBREW
MELODIES]

George Gordon Byron Byron

•

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

15
ישראל ל. ארליין
מחברת
מחברת
מחברת
מחברת
מחברת

לארד בירדאן:

אידישע מעלאדיעס

איבערזעצט פון
ד.א. אייסען

פארלאג מאקס יאנקאוויטש
179 איסט בראדוויי, ניו יארק
1928.

Copyright, 1928, by
Dr. A. Asen

א מתנה מיין זוחן
מנחם מ. אייסען

לאַרד ביראָן

1788-1824

אין מיין איבערזעצונג פון לאָרד ביראָן'ס „דער געפאנגענער פון שילאָן“, אַרויסגעגעבען אין בוך־פאָרם אין אָנפאנג יאָהר 1925, האָב איך שוין פרובירט אין אַ קורצן ביאָגראַפֿישן נאָטיץ איבערגעבן דאָס לעבן פון לאָרד ביראָן (דזשאָרדזש גאָרדאָן ביראָן).

עס ווערט דאָרט אָנגעוויזן דעם דיכטער'ס געבורטס־אָרט. עס ווערט גערעדט וועגן זיינע עלטערן און וועגן דער דערציהונג וואָס ער האָט געקראָגן. איך האָב בקיצור דאָרט אָנגעמערקט וועגן די ראַמאַנען וואָס ביראָן האָט גע־פיהרט, זיינע דערפאָלגען און נידערלאַגען וואָס ער האָט געהאַט ווען זיינע שאַפונגען זיינען דערשינען און האָב אויך דערמאָנט איהם אַלס פּערזענליכקייט, רעוואָלוציאַ־נער און פרייהייטס־קעמפּער.

דאָ איז ניט דאָס אָרט זיך אַריינצולאָזן אין אַ גרויסע ביאָגראַפֿישע אָפּהאַנדלונג איבער דעם אונשטערבליכען דיכטער. עס איז אָבער כּראַי דאָ צו דערמאָנען אז די „אידישע מעלאָדיעס“ האָט לאָרד ביראָן אָנגעשריבן אויף דעם פּאַרלאַנג פון זיינעם אַ פריינד, ריכטער דאָנלאַס קיניירד, פאַר אַן אויסוואַל פֿון אידישע געזאַנגען.

די „אידישע מעלאָדיעס“ זיינען געוואָרן אָפּגעדרוקט מיט מוזיק, אַראַנזשירט פון הער בראַהאַם און הער נייטאַן, — דער לעצטער, אַ באַריהמטער חזן און זיין צייט און אַן איבערנעבענער פּערזענליכער פריינט פון לאָרד ביראָן.

א. א.

איידר גאנג איז שעהן.

1

איהר גאנג איז שעהן, ווי ס'איז די נאכט
ווען אלע שמעדין לויכמען קלאר;
די גאנצע ליכט-און-שאמען פראכט
אין איהר, אין איהרע אויגען-פאר;
א צארטער בליק, פארטרוימט, פארטראכט, —
דעם טומל-טאג איז פרעמד דאס גאר.

2

א שאמען מעהר, א שמרעהל אראפ —
און פון איהר חן וואלט האלב געפעהלט,
וואס קרוינט איהר שווארץ-געלאקמען קאפ,
און וואס איהר ליב געזיכט באהעלט;
וואו פיל געדאנקען שפיגלען אפ
דעם חן פון זייער צויבער-וועלט.

3

איהר באק, איהר ברעם — איז קלאסיש-פיון,
זיי דריקען אויס איהר שעהנקייט מילד;
איהר גליהענדיקער שמייכעל-שיון,
אנטפלעקט איהר רייכען לעבענס-בילד.
א הארץ מיט גוטסקייט איבערפילט,
וואו עכטע ליבע דרינגט אריין!

דוד'ס האַרפּע.

1

דעם קעניג'ס האַרפּע, די וואָס האָט מיט פּיל
עקסטאַז דעם זינגערס מענער העל צעקלונגען —
געזאַנג, פאַרוועבט מיט הייליגען געפּיהל,
און מיט התלהבות גרויסע דורכגעדרונגען —
וויינט הויך : די סטרוגעס זיינען זיך צעשפרונגען.
זי פּלעגט דאָס האַרץ פון שטרענגסטען מענטשען באַלד
באַמוטיגען גערעכטיגקייט צו מאַן ;
קיין איינציק זעל איז ניט געבליבען קאַלט
צו דוד'ס האַרפּע מיט איהר צויבער-טאַן, —
ביז מיט איהר מאַכט האָט זי פאַרשקלאַפט זיין טראַן.

2

דעם קעניג'ס זיג דערציילט האָט איהר געזאַנג,
גאַט'ס גרויסקייט האָט זי שפּילענדיג פאַרמעהרט ;
דעם באַרג, דעם טאַל באַגייסטערט האָט איהר קלאַנג,
דער וואַלד האָט צו איהר ליד זיך צוגעהערט ;
איהר טאַן האָט צו דער געטלאַכקייט געהערט !
זינט דאָן, אויב ס'קלינגט אויף דר'ערד איהר קלאַנג ניט מעהר,
איהר ליבע אנדאַכט דאָך אין האַרצען לעבט,
פון ווייטען גרייכט אַ ווידערקלאַנג אַהער,
און אונזער גייסט צופלאַמערט זיך און שוועבט,
פון טרוימען אומצושטערבאַרע באַלעבט.

אויב ...

1

אויב יענע וועלט, דארט אין דער הויך,
געמרייע ליבע הייליג הימ,
אויב ס'הארץ קען ליבען דארטן אויך;
דאס זעלבע אויג, נאָר ס'וויינט מעהר ניט, —
דאָן זיי געגריסט דו נייע וועלט!
ווי ליב ביזמו, אָ, גסיסה-צייט!
אָהן שרעק צו שוועבען הויך, באַהעלט
דארט פון דיין ליכט, דו אייביגקייט!

2

ניט בלויז פאר זיך אליין פארשאפט
אונז שרעק און אַנגסט דעם קבר'ס ראַנד,
ווען מיר פארשווענדען ס'לעצטע קראַפט
פארקניפט צו זיין צום לעבענס-באַנד;
דו דענק דערפאַר: דארט איז דאָס לאַנד,
וואו האַרץ מיט האַרץ זיך ליכט געמריי,
וואו זעל מיט זעל, אין איינס פאַרוואַנדט,
פון לעבענס-קוואַל טרינקט אייביג פריי.

אויף פרעמדער ערד.

1

דער ווילדער, פרייער הירש, אהן צוים,
אויף יהודה'ס בערג נאך שפרינגט,
און פון דעם לעבעדיקען שמראם
אויף הייליג ערד, ער טרינקט ;
זיין טראַט איז לייכט, זיין אויג פול גלום,
קוקט ווייט מיט אונגעצאממען מומ.

2

א פלינקערן שריט, א העלערן בליק
האַט יהודה דאַרט געזעהן ;
און זיינע קינדער אינ'ם לאַנד פון גליק,
פיל שעהנער נאך געווען.
דער צעדער אויפ'ן לבנון שמעהט,
נאָר ציון'ס מאַכטער שטיל פאַרגעהט.

3

געבענטשט דער פאַלמען-בוים איז מעהר
פון פאַלק ישראל שוין ;
קוים איינגעוואַרצעלט ווערט נאָר ער,
פאַרבלייבט ער מיט זיין חן :
ער קען אין פרעמד ניט לעבען גאָר,
וועט גרינען אין זיין היימלאַנד נאָר.

4

דאָך אונז איז וואַנדערען באַשערט
און שטאַרבען אונטערדריקט ;
און אונזער אַש — אין פרעמדער ערד,
ווייט פון די אבות ליגט.
פון מעמפעל איז ניטאָ קיין שטיין,
אויף ציון'ס מהראַן זיצט שפאַט אַליין.

8

וויינט וויינט.

1

וויינט מיט די וויינענדע ביי כבל'ס טייך!
וועט'ס לאַנד און מעמפעל — ווי אַ חלום גלייך;
צובראַכען ליגט די האַרפע אויף דער ערד,
גאַט'ס היכל איז דורך אומריינע צושטערט!

2

וואו וועט ישראל וואַשען זיינע פיס,
אין בלוט געטונקט? און ווען וועט קלינגען זים
אויפסניי יהודה'ס ליד, זיין שעהן געזאַנג,
און ס'האַרץ דערפרעהען מיט דעם געטליך קלאַנג?

3

דו פאַלק, מיט מידע פיס און שוואַכער ברוסט,
ווען וועסטו פליהען, רוהען וואו דיר גלוסט!
די הויב פאַרמעגט אַ נעסט, דער פוקס — זיין שטוב,
דער מענש זיין היים — ישראל בלויז זיין גרוב.

ביים ירדן'ס ברעג.

1

ביים ירדן'ס ברעג די קעמלען בלאַנקען אום,
אויף ציונ'ס באַרג די געצענדינער — פרום,
אויף'ן סיני בוקט מען זיך צום בעל — און דאָך,
אויך דאַרטען, גאָט, דיין דונער שווייגט אַלץ נאָך!

2

דאַרט — וואו דו האָסט די לוחות אויסגעקריצט!
דאַרט — וואו דיין שאַטען האָט צום פאַלק געבליצט!
אין פייער איז דיין רוהם געווען געקליידט:
דיך זעהן קען קיינער, און ניט ווערן טויט!

3

א, גאָט! דערשיין אין בליצען אויף דער ערד,
און ריים אַרויס דעם אונטערדריקער'ס שווערד!
ווי לאַנג נאָך ווערט דיין לאַנד פון פיינט צו שפּאַט!
ווי לאַנג נאָך בלייבט דיין טעמפעל וויסט, זאָג, גאָט!

יפתח'ס מאַכטער.

אויב ס'איז מיין פאלק'ס און גאט'ס פארלאנג
איך זאל דעם טויט זיין צ געשאנק;
אויב דורך דיין נדר איז ס'לאנד דערלייזט —
שמעך דורך מיין הארץ — עס איז אַנטבלויזט!

פאַרביי איז שוין די טרויער-צייט,
איך זעה די בערג פון ווייטער ווייט.
איך ליב די האַנט, וואָס שלאָגט, — דערפאַר
פאַרשאַפט מיין וואונד מיר ניט קיין צער.

דו מעגסט אויך פאַטער רוהיג זיין,
אַז ריין בין איך די מאַכטער דיין,
ווי ס'איז דיין ברכה ליכטיג-העל,
און דער געדאַנק, וואָס שמילט מיין זעל.

כאַטש שלם'ס*) טעכטער וויינען נאָך,
זאל ריכטער, העלד, מיט מוט זיין דאָך!
פאַר דיר האָב איך געזיגט אין שמרייט, —
מיין לאַנד, מיין פאַטער — בלייבט כאַפּרייט!

ווען ס'זועט מיין בלוט לאַנג זיין פאַרקילט,
ווען ס'זועט מיין שמים שוין זיין פאַרשמילט,
זיי שטאַלץ מיט מיר, פאַרבלייב ניט טריב —
דער טויט איז מיר געוועזען ליב!

*) שלם — ווי מ'האַט אַמאָל גערופען ירושלים.

דעם קבר'ס רויב.

1

ווי יונג, און שוין דעם קבר'ס רויב,
קיין שטיין זאל דריקן שווער דיין שטויב!
ניין, איבער דיר זאלן בליהען נאָר
די ערשמע רויזען פון דעם יאָהר;
דער ציפרעס-בוים זאל וויגן זיך מיט לויב.

2

און אָפּט ביים וואַסער'ס בלויזען זויס
זאל טרויער אומגיין לאַנגזאַם, שטיל;
פאַרטראַכטערתייד, ווי אין אַ טרוים,
מיט טיפען אומעט און געפיהל —
אַ, נאָר! צי הערט דער טויט? עס גלויבט זיך קוים!

3

שטיל-אין, אומזיסט די טרער, וואָס פליסט,
דער טויטער שענקט איהר ניט קיין אַכט.
צי האָט עס דען דעם פיין פאַרויסט,
און דיר דערמיט אַ טרייסט געבראַכט? —
דו ווילסט איך זאל פאַרגעסען, — ניין!
אַט וויינט דאָך שוין דיין אויג אַליין,

מיין זעל איז טריב.

מיין זעל איז טריב, נעם, שפיל די הארץ —
מיין הארצנ'ס איינציקער פארלאנג;
מיט דיינע פינגער יאג, צעווארף
די זילבער-טענער אין געדראנג.
— אויב ס'קאן מיין הארץ נאך האפן מעהר,
די הארפע וועקט איהר מיט איהר קלאנג;
אויב ס'לוערט נאך אין אויג אַ טרער,
און פליסט זי — שטילער ווערט מיין באנג.

ניט שפיל ארויס מיט פרייד-געשאל,
שאל אויס דיין קלאנג אין ווילד-געשריי;
זאל עפ'נען זיך דער טרערן-קוואל,
ווען ניט צופלאצט מיין הארץ פון וויי;
עס האט זיך דארט די זארג באזעצט
דורך טריבע נעכט פון גאר שוין לאנג;
ס'איז פארטיק פאר דאס ערגסט צולעצט,
עס פלאצט — אויב ס'קומט ניט דאס געזאנג.

וויינען און שמייכלען.

איך האָב אין טרערען דײַך געזען —
און ס'האַט דיין אויג, טיף-בלוי,
פאַרטערטערהייד דאַן אויסגעזען:
אַ וואַלעט אין מױ.
איך האָב דײַך שמייכלענדיג געזען
פאַרלוירן האָט זײַן ליכט
דער שײנענדיגער סאַפּיר-שטיין
אַנטקעגן דיין געזיכט.

ווי וואַלקענס אין אַ זונפאַרגאַנג
זיך פאַרבן טיף און מילד,
און נאַר דער שאַמענדיקער גאַנג
פון נאַכט פאַרטרייבט דאַס בילד, —
אזוי דרינגט אויך דיין שמייכל, לוסט
אין טריבער זעל אַרײַן;
און ס'בלייבט אויף לאַנג אין טיפער ברוסט
דיין שטראַלענדיגער שײַן.

א העלדען-טויט.

1

ס'פאנגט נאך דיין טויט דיין רוהם זיך אן ;
אין ליד פון לאנד מיט פראכט
געזונגען ווערט דער זיג פון זוהן,
דער העלד פון בלומ'גער שלאכט !
די גרויסע טאט האט ער געטון —
האט פריי זיין פאלק געמאכט !

2

כאטש ביזט געפאלען, דאך דיין מוט,
דיין רוהם ווערט ניט פארבליהט !
דיין פליסענדיקע איידעל-בלוט
געהט דאך לאיבוד ניט :
אין אונזער הארץ דיין גייסט, דיין גלום,
נאך לעבט, דיין אטעם גליט !

3

דיין נאמען בלייבט אלס שלאכט-רוף לאנג,
געמינערט ניט א האר !
דיין פאל — דער לויב און דער געזאנג
ביי יונג-פרויען אין כאר !
געוויין איז ניט דיין רוהם'ס פארלאנג ;
און קלאג — באליידיגט גאר.

שאר'ס געזאנג פאר זיין לעצטער מלחמה.

קריגער און פירער ! אויב ס'וועט מיר נאך היינט
טרעפן די שווערד, צי א פיל פון דעם פיינט,
שמעלט זיך ניט אפ מיט דעם ארון אין גאס,
שליידערט דעם שפיז אין די הערצער פון גת.

דו, וועם מיין בויגן און שילד איך פארטרוי,
אויב פאר דעם שונא אנטלויפט מיין ארמיי,
ווארף מיר צו דר'ערד און דערטרינק מיר אין בלוט !
כ'שמארב, ווייל — מיין חיל געפעחלט האָט דער מוט...

כ'שייד זיך מיט אלע, דאך קיינמאל מיט דיר,
זוחן פון מיין הארצן, און הערשער נאך מיר !
שעהן איז די קרוין, אונבאָגרעניצט די מאַכט,
אָבער נאך שעהנער דאָס שטאַרבן אין שלאַכט.

ש א ו ר

1

— דו וואָס גייסטער רופסט אַרום,
בריינג דעם נביא'ס גייסט אַראָפּ.
— קעניג, זעה דעם נביא'ס גייסט!
שמואל, הויב אַרויף דעם קאַפּ!

די ערד פראַלט אויף; און אין אַ וואַלקען שטייט
דער גייסט; דאָס ליכט טרעט אָפּ פון טויטען קלייד.
דער טויט איז אין די אויגן טיף פאַרשמאַרט;
די הענט פאַרוועלקט, די אַדערען פאַרדאַרט;
די פיס באַגלאַנצט אין ווייסקייט פון געביין,
פאַרשרומפט, אַהן מוסקולען, אַ שרעק צו זעהן;
און פון זיין טויט געשמאַלט און שטומע מויל —
אַ הוילער קול ווי ווינטען פון אַ הייל.
האַט שאַול עס דערזעהן, און ער איז באַלד
געפאַלען ווי עס פאַלט אַ בוים אין וואַלד.

2

„פאַרוואָס ווערט מיר מיין רוה געשמערט?
ווער רופט אַרום מיך פון דער ערד?
ביזט דו עס, קעניג? זעה ווי קאַלט
און ווייס אַהן בלוט איז מיין געשמאַלט!
און ווי אַזוי עס זעהט אויס מיין,
אַזוי וועט מאַרגען אויסזעהן דיין;
נאָך איידער ס'וועט פאַרגעהן די זון
וועסטו זיין קאַלט, און קאַלט — דיין זוהן!
פאַר דיר איז בלוז איין טאַג פאַראַן,
און אונזער שטויב באַהעפט זיך דאָן.
דו, און דיין קרייז — טויט, בלאַס און שמיל,
צעלעכערט פון די פיילען פיל;
דיין האַנד — צום אייגען שווערד געשמערקט
און זיך אַליין אין האַרץ געשמעקט;
אַהן קרוין, אַהן קאַפּ אין לעצטען שלאַכט,
פאַלט פאַטער, זוהן, — גאַנץ שאַול'ס מאַכט!“

„הכל הכל“, אמר קהלת.

1

רוחם, חכמה, איז געוועזען מיין,
ס'האט יוגענד-קראפט געהערט צו מיר;
מיין בעכער האט געשוימט מיט וויין,
און שעהנע פרויען — ארום מיר;
אין שעהנהייט'ס אויג מיין הארץ באהעלט
און זעל באזונט, געפיהלט האב איך;
און וואס ס'איז דא נאר אויף דער וועלט
געגלאנצט האט מיר שטאלץ-קעניגליך.

2

כ'לאז געהן דורך מיין זכרון'ס בליק
דאס לאנג-פארגאנגענע פארביי,
און אלץ וואס וואלט דאס לעבענס-גליק
געקאנט מיר געבען אויף דאס ניי.
קיין ליבע שעה האט ניט דערוואכט,
וואס זאל ניט זיין פארבימערט;
אין יעדער לוסט, גערייצט פון פראכט,
האט פיין אדורכגעצימערט.

3

דעם שלאנג פון פעלד האט קלוג און שנעל
דער מענש, דורך כישוף, שוין פארשקלאפט;
דאך דעם וואס שלענגעלט אום מיין זעל,
באזיגען איהם, וואו נעמט מען קראפט?
ער הערט נישט מעהר דער חכמה'ס רייד,
עס ציהט געזאנג איהם אויך ניט צו;
ער דרינגט אין הארץ ביז טיפסטער לייד.
און גיט מיין זעלע ניט קיין רו.

אונשמערבליכקייט.

ווען מױט הילט-אײן דעם גוף אין קעלט,
וואוהין פאַרשווינדט דעם מענשענ'ס גײסט?
ער שטאַרבט נײַט, לעבט נײַט אויף דער וועלט,
פון טונקלען שמויב בלוז וואו פאַררײזט.
פאַלגט דאָן ער נאָך, אָהן גוף דעם טאַנץ
פון שמערן-וועלטען אָהן אַ צאָהל?
צײַ מיט אײן אויג, אין ליכט און גלאַנץ
דעם רוים פאַרנעמט ער מיט אײַנמאַל?

אונענדלאַך, אײביק, אונגעשמערט,
זעהט אַלץ, דאָך אײהם זעהט קײנער נאָר, —
וואָס אין דער הויך, צײַ אויף דער ערד,
פאַר אײהם אנטפלעקט זיך, זעהט ער קלאַר.
און אַלץ פון דעם פאַרגאַנגעם זײן
מיט טיפער טונקעלקײט פאַרוועבט,
דערזעהט דער גײסט אין העלער שײן,
און אַלץ ווערט אויף דאָס נײַ באַלעבט.

צו דעם „בראשית“ פון נאַטור,
צו דעם כאַפּס דרינגט ער צוריק;
דעם הימעל'ס ווייטען ערשמען שפור
דערקענט דער גײסט מיט קלאַרען בליק.
וואָס צוקונפט וואַרפט און שאַפט — דערהעלט
ליגט אַלץ פאַר אײהם; און זינקט די צײַט,
צײַ הרוב ווערט אַ זון, אַ וועלט —
דער גײסט רוהט אין זײן אײביגקײט.

און ליבע, האָס, און שרעק איז אויס,
איז זעלען-דײַנקײט לעבט ער נאָר;
יאָהר-טויזענטער — אײן יאָהר איז בלוז;
ווי אײן מאַמענט — פאַר אײהם אַ יאָהר.
ער פליהט, ער שוועבט אין הויכער ווייט,
אָהן פליגעל טראַגט זיך ווייט דער גײסט;
אָן נאַמען אין דער אײביגקײט,
פאַרגעסן לאַנג וואָס מױט זײן הײסט.

די זעאונג פון בלשאצר.

1

עס זיצט דער קעניג אויף זיין טראן,
מיט עלטסטע איז געפאקט דער זאל;
א מויזענט לאמפען בליצען העל,
אויפ'ן גרויסען פייערליכען באל.
און מויזענט בעכער גאלדענע,
וואס פלעגט אין יהודה הייליג זיין —
יעהאווא'ס כלים זיינען איצט
געפילט מיט געצענדינער'ס וויין.

2

דארט אין דער זעלבער צייט, אין זאל,
באוויזן האט זיך דאן א האנט
און האט געשריבען ווי אויף זאמד
אנטקעגען קעניג אויף דער וואנט.
די פינגער פונקט ווי פון א מענטש,
די האנט דאך ווי א גייסטער-האנט,
ווי מיט א צויבער-שמאק געפיהרט,
פארצייכענט ווערטער אויף דער וואנט.

3

דער קעניג האט עם באלד דערזעהן —
ער האט פארבאמען הוליען מעהר;
מיט שרעק און ציטערניש אין שמים,
מויט-בלאס ארויסגערעדט האט ער:
„רופט די געלערענטע ארויס,
און גאר די קלוגסטע אויף דער ערד,
אום צו דערקלערען דעם באדייט
וואס שרעקט מיך, און מיין פרייד צושמערט.“

4

די כשדים-זעהער זיינען גוט,
 דאך איצט איז זייער קונסט צו-שאנד:
 און ס'בלייבט דער שריפט אלץ נישט דערקלערט,
 און ווארפט א מורא פון דער וואנט.
 און בבל'ס גרויסע אלטע לייט
 זיי זיינען קלוג, און לערנען טיף;
 זיי זעהען אלץ וואס קומט דא פאר
 און האבען פון דעם קיין באגריף.

5

און א געפאנגענער אין לאנד,
 א פרעמדער וואס איז יונג געווען,
 האט דעם מאנארך'ס באפעהל דערהערט,
 דעם צייכן פון דעם שריפט דערוועהן.
 די לאמפען האבען העל געשיינט,
 ער האט די שריפט דערוועהן אויף קלאר;
 געלעזען האט ער אין דער נאכט
 וואס מארגען האט פאסירט אויף וואר.

6

„פארשוואונדען איז בלשצ'ס רייך,
 און ער אליין — דעם קבר'ס רויב;
 זיין גורל וועגט זיך אויף א וואג, —
 איז לייכט און נישטיג ווי דער שטויב.
 תכריכים איז זיין פורפור-קלייד,
 דער שטיין — זיין שמוהל, זיין אויבען-אן:
 און מדי נעמט באלד איין די שטאט!
 און פרס זיצט באלד אויף זיין טראגן!“

אָה, זון פון שלאַפלאָזע!

אָה, זון פון שלאַפלאָזע, דו טריבער שמערן!
וועס'ס ליכט פון ווייט גליט ציטערדיקערהייד,
צייגסט חשך, דאָך דו קענסט איהם ניט צושמערן —
ווי גלייך דו ביזט צו מיין עראינערונגס-פרייד!

דער עבר לויכט אזוי, דאָס ליכט פון ווייטע מעג,
עס שיינט, נאָר ס'איז די וואַרימקייט אוועק;
א ליכט וואָס ס'ווערט פון איהר מיין פיין באַשמרעהלט,
ווי העל, דאָך ווייט — ווי קלאַר, דאָך, וויי, ווי קאלט!

וואַלט ס'האַרץ מיינס —

1

ווען ס'האַרץ מיינס געוועזען וואַלט פאלש ווי דיר שיינט,
וואַלט איך ניט געוואַנדערט אין פרעמד צווישען פיינד ;
איך וואַלט דאָן בעדארפט בלויז פאַרלאָזען מיין גאַט,
און אויס מיט דער קללה, און אויס מיט'ן שפּאַט.

2

אויב עס זיגט ניט דער שלעכטער, שמעהט גאַט דיר דאָן ביי !
אויב דער שקלאַף איז אַ זינדער, ביזמו ריין און פריי !
אויב דער וואַגלער אויף דר'ערד איז אין הימעל צו שפּאַט, —
דאָן לעב אין דיין גלויבען, איך שטאַרב פאַר מיין גאַט.

3

כ'בין מקריב פאַר'ן גלויבען פיל מעהר ווי דיין גאַב,
ווי ס'ווייסט גאַט, וואָס ניט דיר דיין גוטס און דיין האַב ;
מיין האַרץ און מיין האַפנונג ער האַלט אין זיין האַנד —
און דו האַלטסט אין דיינער מיין לעבען, מיין לאַנד.

הורדוס'עס לאמענט נאך מאריאמנע.*

1

דאס הארץ, אה, מאריאמנע מיין!
נעהט איצמער אפ פאר דיר אין בלוט;
נקמה איז געווארען פיין,
חרטה פאלגט מיין צארן-גלומ.
אה, מאריאמנע! וואו ביזט דו?
דו קענסט ניט הערען מיין געוויין:
אויב גאט נעמט מיין געבעט ניט צו,
וואלסטו מיר מוחל זיין אליין.

2

און איז זי טויט? — און האבען זיי
שוין דורכגעפיהרט מיין בלינדען וואוט?
ס'הענגט איבער מיר די שווער, איך זעה,
וואס האט פארגאסען יונגע בלוט! —
דאך דו דערמארדעמע, ביזט קאלט —
אומזיסט מיין וויסמע הארץ איצט שמאכט
נאך איהר וואס שוועכט פאר מיין געשמאלט,
מיין זעל אומזיסט פון הילף איצט טראכט.

3

איך האב מיין קעניגין מעהר ניט,
קיין זאך, מיט וואס ז'האט מיך באגליקט;
די בלוט האט בלויז פאר מיר געבליהט,
כ'האב איהר פון יהודה'ן אפגעפליקט.
די שולד איז מיין, דער גיהנם — מיין,
עס ווערט פון אגנסט מיין הארץ פארצעהרט; —
אך, איך האב רעכט פארדינט דעם פיין,
וואס אומצעשמערבאר מיך צעשמערט!

(* מאריאמנע, די ווייב פון קעניג הורדוס, דער גרויסער, איז געווארן פאר'משפט צום טויט, ווייל ער האט איהר פארדעכטיגט אין אונטרוישאפט. זי איז געווען א זעלטענע שעהנהייט און א שטאלצער גויסט. איהר אפי שטאמונג איז געווען פון די מאקאביער.)

הרבן ירושלים דורך מיטום.

1

פון בארג פון דעם לעצמען וואָס בליקט אויף דיין היים
איך זעה דיר, אַה ציון! באַלאַגערט פון רוים;
עס האָבען די פּלאַמען פון הרוב'ען לאַנד
געבלענדט מיר מיין בליק אויף מיין הייליגער וואַנד.

2

געבליקט אויף דיין טעמפל, געבליקט אויף גאַט'ס הויז,
און ס'איז מיין געפאנגשאַפט פון זין מיר אַרויס;
געזעהן ווי דער טויטליכער בראַנד דיר פאַרצעהרט,
די קייטען וואָס האָבען מיין נקמה געשטערט.

3

איך בין דאָרט געשטאַנען גאַר אַפט און באַטראַכט,
באוואונדערט די בלענדענדע זון-שיוין פאַרנאַכט;
ווען ס'האַבען די שטראַלען אין גלוט זיך געשפּילט,
און האָבען דעם באַרג און דיין היכל באַגילט.

4

כ'בין ווידער ביים באַרג דאָרט ווי דעמאָלסט געווען,
גאַר כ'האַב נישט מעהר יענע פאַרנאַכט-שיוין געזעהן;
הלואי אנשמאַט דעם וואַלט דער דונער געקראַכט,
און וואַלט פון דעם שונא אַ חורבן געמאַכט.

5

דאָך ס'זאל ניט אין טעמפל קיין אַפּגאַט דאָרט שמעקן,
מען זאל ניט אין היכל קיין געצען מעהר זעהן!
דיין פּאַלק בלייבט פאַרוואַגעלט, פאַרפּאַלגט אַהן אַ שיעור,
דאָך וועלען מיר בעטען, אַה, גאַט! בלויז צו דיר.

על נהרות בבל.

1

ביי די מייכען פון בבל מיר זיינען
געזעסען, געוויינט און געקלערט
פונ'ם טאג ווען עס האָבען מיראַנען
דעם מעמפעל אין ציון צעשמערט;
און פרויען גערויבט פון די מאַנען,
אין יאָמער געוואַרפען צו דר'ערד.

2

מיר האָבען אין טרויער אין שטומען
געקוקט אויף דעם שטראַס'ס פרייען גאַנג,
און באַלד איז דער פיינד צוגעקומען,
און „זינגט!“ איז געווען זיין פאַרלאַנג! —
זאָל קלעפען די צונג צו דעם גומען,
אויב מיר זינגען פאַר איהם אַ געזאַנג!

3

די האַרף אויף דער ווערבע געהאנגען —
צום אַנדענק פון גלאַררייכען שטאַנד;
און פריי זאָלען זיין איהרע קלאַנגען,
א, ציון, דו הייליגע לאַנד!
זאָל קיינמאָל דער האַרפע'ס געזאַנגען
ניט קלינגען מיט שונאים'ס ביינאַנד.

סנתרוב'ס מפלה.

אין גאלד און אין פורפור באפוצט און באקליידט,
האָבען צשור'ס ארמיען ווי וועלף זיך פארשפרייט,
און ס'האָבען די שפיזען געשיינט אין דער נאָכט,
ווי שמערען אין בלויען ים גליל אין פראַכט.

2

ווי בלעמער פון וואַלד ווען דער זומער גרינט שעהן,
האָט דאָס היל מיט פענער פאַרנאָכט אויסגעזעהן;
ווי בלעמער פון וואַלד וואָס דער הערכסט-זוינד צעווייט
איז דאָס היל פרימאַרגענס געלעגען צעשפרייט.

3

ווייל דער מלאך פון טויט האָט די פליגעל פארשפרייט
און האָט אויף דעם שונא געווייעט מיט טויט;
און ס'ווערען די שלאָפענדע אויגען טויט-קאַלט,
א האַרץ טוט אַ קלאַפּ, און גאָר שטיל ווערט עס באַלד.

4

און ס'ליגט אויך דאָס פערד מיט דער נאָז ברייט צושפרייט,
דאָך ס'פעלט שוין זיין אַטעם פון שטאַלץ און פון פרייד:
אויפ'ן מאַרף ליגט זיין שוים אַזוי ווייט ווי דער שניי,
און קאַלט ווי פון שטורמישער כוואַליע דער שפריי.

5

און ס'ליגט אויך דער ריימער פארבלייכט און פארצעהרט,
זיין שמערען באַטויט און פאַראַסט איז זיין שווערט,
פאַרלאָזען זיין צעלט און פאַר'יתומ'ט זיין פּאָהן;
די שפיזען אַרונטער, פאַרשטומט טראַמפייט'ס טאָן.

6

געוויין פון אלמנות — מען הערט איבערפאל,
צעבראַכען די געמער אין טעמפל פון בעל;
קיין שווערד האָט געשלאָגען דעם שונא צוריק;
זיין מאַכט איז צעגאַנגען ווי שניי פאַר גאַט'ס בליק.

פאר מיר האָט דורכגעשלייכט אַ גייסט.

(פון אייביג)

פאר מיר האָט דורכגעשלייכט אַ גייסט אין ליכט,
דערבליקט האָב איך דער אייביקייט'ס געזיכט, —
אויף יעדענ'ס אויג רוט שלאָף, נאָר איך אליין
דערזעה: געשמאַלטלאָזע — דאָך געמלאַך שעהן;
פון שרעק מיין לייב ביו ביין פאַרצימערט ווערט,
די האָר צושפּיזט — און דאָס האָב איך געהערט:

„ווי קאַנסטו, מענש, פון גאָט זיין מעהר גערעכט,
אז שרפים זיינען דאָך ביי איהם ניט עכט?
דו קומסט פון ערד — און געהסט צוריק צו ערד!
אַ מילב אפילו האָט פון דיר מעהר ווערט.
אייין-טאָג-געשאַף, וואָס נאָך פאַר נאַכט פאַרשווינמ, —
פאַר חכמה'ס ליכט ביזט דו אַהן מאַכט און בלינד.“

אינהאלט.

5	איחר גאנג איז שעהן	.1
6	דוד'ס הארפע	.2
7	אויב...	.3
8	אויף פרעמדער ערד	.4
9	וויינט, וויינט	.5
10	ביים ירדן'ס ברעג	.6
11	יפתח'ס מאַכטער	.7
12	דעם קבר'ס רויב	.8
13	מיון זעל איז מריב	.9
14	וויינען און שמויכלען	.10
15	א העלדען-מויט	.11
16	שאו'ס געזאנג פאר זיין לעצטער מלהמת	.12
17	שאול	.13
18	„הכל הבל“ אַמר קהלת	.14
19	אונטערבליקקייט	.15
20-21	די זעאונג פון בלשצר	.16
22	אַה, זון פון שלאָפלאָזע!	.17
23	וואַלש ס'הארץ מיינט	.18
24	הורדוס'עס לאַמענט נאָך מאַריאַמע	.19
25	חרבן ירושלים דורך טימוס	.20
26	על נהרת בבל	.21
27	סנחרוב'ס מפלה	.22
28	פאר מיר האָט דורכגעשלייבט אַ גיוסט	.23

פון זעלבן איבערזעצער זיינען דערשינען :

אין יאָהר 1925 : לאָרד בייראָן'ס „דער געפאָנגענער פון שילאָן“.

אין יאָהר 1926 : „די רובאַיאַט“, פון אַמאר כאַיאַס.

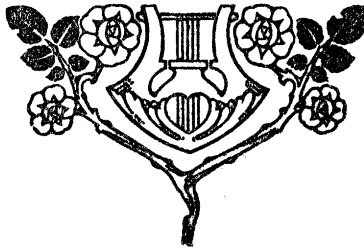
אין 8 אקטאָבער 1926
אין 1926

עס ווערען צוגעגרייט צום דרוק :

„סין“, פון לאָרד בייראָן.

„ענאָד אַרדען“, פון לאָרד טעניסאָן.

אין

פארלאג מאקס יאנקאוויטש

179 EAST BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

חיים שוים :

- 10.00 די גרויסע אידישע געשיכטע 4 בענדער — —
 ליטערארישער דעקלאמאטאָר און פאָרלעזער .30 .70
 ראַבערט אינגערסאָל: טעות'ן פון משה רבנו — .40 .75
 א. שאַפּענהוייער: "די חכמה פון לעבען", און
 אנדערע עסייען — — — — — 2.00
 דר. מוזיקאַנט: דאָס נייע אָפּעראַ בוך מיט 40
 אָפּעראַס — — — — — 2.25
 ברוך שפינאזא: טעאָלאָגיש-פּאָליטישער טראַקטאַט
 טאַמאַס פּיין: די צייט פון פאַרשטאַנד — — — 2.00
 אַנאַטאָל פּראַנס: דער אויפשטאַנד פון די מלאכים
 מ. אַרציבאַשעוו: — — — — — 2.00
 סאַנין — — — — — 1.50
 מיליאָנען — — — — — 1.20
 פרויען — — — — — 1.00
 דער לעצטער שטריך (אין 2 בענד.) — — — 3.50
 אַסקאַר ווילד: דאָס בילד פון דאָריאַן גרעי
 לעאָניד אַנדריעווי: דער רויטער געלעכטער — .70
 ראַמען ראַלאַן:
 שוועסטער נאַנעט און סילוויאַ — — — 1.75
 זומער, ראָמאַן אין 3 טיילען — — — 2.25
 פ. דאָסטאָיעווסקי:
 אָרעמע מענשען — — — — — 1.00
 ערנידעריגטע און בעליידיגטע (אין 2 בענד) — 3.00
 פאַרבּרעכען און שטראַף (אין 2 בענד) — — 3.50
 אידיאָט (אין 2 בענד, 1,000 זייטען) — — 5.00
 וויקטאָר הוגאָ: דער מענש, זואָס לאַכט אין 2 ב. 3.00
 אויגוסט סטרינדבערג: דאָס רויטע צימער — 1.50
 פּראָפ. א. פּאַרעל: געשלעכטספּראַגע. פּולשטענדיג
 אין 2 בענדער — — — — — 4.00
 מ. פּשיבּישעווסקי: דעם טייוועל'ס קינדער — 1.50
 וויניטשענקאָ: עהרליך צו זיך אליין — — — 2.00